

God bless America! Uudella mantereella ilmestyy sittenkin lukemisen arvoinen sarjakuva: Gary Larsonin *The Far Side*. Tai pilakuva, kuinka vain. Larsonin kuvat ovat lähes poikkeuksetta vain yhden kuvan varassa toimivia, mutta kosmoksellaan sarjakuvia. Syndikaatti on tuottanut kuvista myös stripin muotoon venytettyjä versioita.

Larsonin kuvat ovat oudoimpia joita päivittäisessä kuvavirrassamme ajelehtii. Hahmot ovat usein eläimiä; käärmeitä, lehmia, hyönteisiä, gorilloja. Ihmisten maailman ja eläinten maailman raja on rikottu, emme enää tiedä kummat ovatkaan kumpia.

Kuvat voivat sisältää mitä tahansa, kirjaimellisesti mitä tahansa. Elefanti istuu pianoharjoituksissa ja mutisee itsekseen "Mitä hittoa minä täällä teen? Minähän olen hullisti!" Evoluution suuria hetkiä on kuva, jossa kolme alkueliötä tuijottaa vedestä rannalle lyömäänsä pesäpalloa.

Eläinten lisäksi Larson suosii karjapaimenia, luolamiehiä ja määrittelemistä uhmaavia uusia tapoja nähdä totunnaisia kliseitä.

Vaikea alku

Gary Larson asuu Washingtonin osavaltion pääkaupungissa Seattlessa ja on iältään neljäkymmenen tienoilla. Hän suoritti Washington State Universityssä tutkinnon 1972 tiedotusopissa, mutta meni kuitenkin töihin eläintensuojeluyhdistykseen.

1978 Larson aloitti ensimmäisen sarjakuvansa *Nature ways* Seattle Timesissa. Se herätti pahennusta ja lehti lopetti sarjan vuoden kuluttua. Larsonin näkökulma luontoon poikkesi liikaa keskiverosta.

Mies päätti yrittää kuitenkin vielä kerran ja marssi kuvineen San Franciscoon *Chronicle*n toimilukseen. Sieltä hän poistui viiden vuoden sopimus taskus-

saan. Menestys seurasi pian, *The Far Side* syndikoitiin yli 200 lehteen Yhdysvalloissa ja on viime vuosina levinnyt muuallekin.

Suomessa sarjaan tarttui lopultakin Ilta-Sanomat, jossa se ilmestyy nimellä *Harhama*. Muissa pohjoismaissa sarja on lyönyt itsensä läpi niin, että niissä jopa ilmestyy Larson-nimiset sarjakuva-lehdet. Larsonin kokoelma-albumeita on myyty pelkäästään Yhdysvalloissa miljoonia, uusi albumi päättyi lähes poikkeuksetta maan pökkarien myyntilistojen kärkiviisikkoon.

Eläinten ystävä

Larson on lapsuudestaan asti pitänyt eläimistä. Tätä nykyä hänellä on kotonaan liki kymmenen käärmeen farmi sekä harvinainen argentiinalainen sammakko. Työhuonetta koristaa pahkasiaan pää.

Larsonin menestyksen syytä on arvuuteltu monesti. Se onkin pieni ihme, hänen piirrostensa maailma on outo ja vaikeatajuinen. Outous näkyy niin aihevalinnassa, sen katsomiseen vallitusta näkökulmasta kuin usein todellista pohtimista vaativassa viitsissäkin.

Hämmästyttävintä on Larsonin menestys Yhdysvalloissa, jossa sarja- ja pilakuvilla ei varsinaisesti odoteta julistavaa tai intellektuaalista otetta. Menestyksen avain onkin juuri tässä: maassa on suuri yleisö, joka kaipaa muutakin kuin niitä harmittomia latteuksia ja kliseitä joita amerikkalaisten lehtien sarjakuvasivut yleensä ovat täynnä.

Selvän karikatyyristinen piirrostyyli myös etäännyttää pilakuvien sanoman "oikeasta maailmasta". Larsonin piikit eivät tunnu niin teräviltä kuin ne tuntuisivat naturalistisesti piirrettyinä.

Lehtien silloin tällöin lukijoilleen järjestämässä sarjakuvien suosikkiväenestyksissä Larson saa yleensä eniten miinus pisteitä, mutta harvinaisen usein myös eniten pluspisteitä.

HEIKKI JOKINEN

EVOLUUTION

SUURIA

HETKIÄ

The big-lipped dogs of the equatorial rain forest

Gary Larson

